

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 6 кор
на місяць 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поданок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Херунцини). Експедиційна місцевість в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи повертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатаних віршів від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

До наших П. Т. Передплатників.

На поштових перепасках нинішнього числа виписана квота (в коронах) залягаючої передплати по нинішній день, се є 13. н. ст. липня 1905, або зазначений день (після нового стилю), поки сягає заплачена передплата. Просимо всіх ш. довжників як найскорше вирівнати залежність, бо инакше будемо приневолені замкнути їм дальшу висылку часопису.

Адміністрация.

Конець літньої сесії державної ради.

(X) Посольська палата державної ради закінчила дня 8. с. м. свої засідання, а 15. збере ся ще палата вельмож, почім державна рада буде відročена аж до осени. Від 24-го січня с. р., коли вперше зібралась державна рада після іменованя міністерства бар. Гавча, відбували ся засідання, лише з перевою великою і на час короткої сесії чеського сейму, весь час аж до тепер.

Угорське пересиленє заострене там з почином сего року по соймових виборах, котре так могутно відбиває ся на взаєминах обидвох половиць монархії, за весь час сего річної сесії державної ради проявляло свій важний вплив. Уже само здєяткованє ліберального сторонництва угорського, котре доси становило соймову більшість і піднору тамошнього правительства, не могло остати без впливу на відносини в австрійській раді державній. Чим труднішим ставало положенє політичне в Угорщині, чим більше заострювало ся пересиленє,

тим бачнійше око звертало ся австрійські парламентарні сторонництва місї події і зближали ся до себе, щоби ступити на сторожі своїх інтересів і інтересів сеї половиць монархії. Чехи залишили довголітню безплідну обструкцію, висуваючи уступленє д-ра Кербера яко головну понукку, але нема найменшого сумніву, що они бажали передовсім усунути тим способом німецьку обструкцію з чеського сойму, а крім того не могло бути байдужним для їх економічних і політичних інтересів угорське пересиленє.

Після уступленя д-ра Кербера обняв барон Гавч керму правительства в трудних вельми обставинах, одначе єго становище улекшило єму передовсім угорське пересиленє. Послідували також деякі зміни в чеськім таборі, котрі довели до зближеня чеських послів з правительством. Радикальнє крило молодческого клубу, котрим проводили москвофільські прихильники Крамарж, Форшт, Бжезновский і ин., втратило наслідком невдач російського оружя на далекім Сході свій колишній розмах і гляділо доріг до порозуміня з Німцями. Міністер-президент Гавч ядобув собі ще давнійше, за першої президентури, язиковими розпорядками певне довіре чеських послів і се улекшило єму тепер задачу. Він зумів зручними переговорами з Чехами і Німцями зблизити обидві супротивні сторони, а указуючи на потребу діяльного парламенту супроти угорського пересиленя, довів до успішної роботи в державній раді. Посольська палата, котра цілими роками оставала в безплідній обструкції і зовсім відвикла від усякої хосенної роботи, відчула поважну для монархії хвилю, отямила ся і в короткім часі ухвалила цлову тарифу і тор-

говий закон з Німеччиною, а тим самим дала правительству потрібне оруже для оборони державних інтересів, позаяк Угорщина моглаб була недостачу сих законів в Австрії дуже добре використати на шкоду сеї половиць монархії. Мадяри булиб в такім случаю зараз витягнули формулку Селя, а Австрия добре була би приневолена оплачувати ся, наколиб цлову політику треба було довести лише на основі цісарських розпорядків.

Тимчасом з того часу, як ухвалено в Австрії цлову тарифу і торговий закон з Німеччиною, як також в днешникарстві рішучо стали боронити австрійських інтересів в цлово-політичних взаєминах з Угорщиною, затихли тепер мадярські домаганя цлового відокремленя. Правда і се, що в днешникарськім обговорюваню цлово-політичних взаємин між Австрією і Угорщиною заводові знавці виступили з числовим апаратом, котрий наглядно пояснив се питання і довів угорських загорільців до мовчаня. Нема отже сумніву, що ухваленє сих обидвох законів скріпило вельми становище австрійського правительства супроти Угорщини, але о скілько покористує ся оно сим даним єму оружем, покаже недалека будуччина.

Токож усуненє німецької обструкції з чеського сойму причинило ся до зближеня Чехів до правительства і скріпило єго становище.

Фінансові відносини в Австрії, котрі наслідком безпарламентарної господарки за міністерства д-ра Кербера значно були вичерпали касові засоби, доволі тепер поправили ся, а якнебудь не повело ся ухвалити бюджету на сей рік, то бодай бюджетову провізорию ухвалено парламентарним

Напад опришків

на двір Коженювских в Цуцилові 1762 р.

(Протоколи зізнань опришків).

Подав

Богдан Барвіньский.

(Дальше).

Третій опришок «illaboriosus» Петраш Хромінець, одинокий зловлений з трех братів, які брали участь в забійстві К-их, так зізнав:

«Родом з Микучичина, дїбр Цетнера, обозного корснного; там виховавсь і оженивсь. Має 20 літ. Бавив ся господарством. Не знає, хто намовляв до забійства К-их, бо не був в Іванівцях, як сходились на раду, «але вже йдучи на той розбій, братя мої Василь і Іван Хромінці силою мене з собою з дому мого взяли»¹⁾. Не знає, як давно, від якого часу, чи возний, чи самі до сего збрались, знає лиш те, що збралось їх сімох в Іванівцях, він, Василь і Іван Хромінці, Ст. Качулка, Вас. Дудчак, Вас. Боднарчук і Антін Космацкий. Они три, Хромінці, прийшли в ночи до Ант. Космацкого, там в день сидїли на горі будинку; вечером прийшли тут з Товмачика Качулка і Дудчак та Боднарчук, івановецький підданий. Боднарчук і Космацкий виправили їх до Цуцилова. Вийшли в ночи, ішли лісом, званим Хворосна²⁾ при смолянім каганци, а прийшовши під Майдан, кинули каганець і напотьми йшли до Волосова; коли їх день захо-

пив, лежали цілий день в потоці (sic!) під Волосовом³⁾, аж до ночи, а в ночи прийшли під село Волосів: він, Василь Хромінець і Вас. Дудчак остали за селом, а Іван Хромінець і Ст. Качулка пішли в село до возного. Потім всі разом ішли до Цуцилова, а возний припровадив їх аж до двірка пп. К-их, що тоді вже спали і ознаймив їм, що гроші є під головами у п. К-го, а оруже висить на стїні. Тоді лишив їх, а сам вернув до Волосова».

Опис самого нападу на двір в зізнанях Петраша Хромінця, подібний до опису в зізнанях Качулки, з тою різницею, що Петраш подає ще інші подробиці, а іменно:⁴⁾

«Петраша Хром. і Вас. Дудчака лишили на сторожі коло вікон і дверей; К-го дусили, присївши єго на ліжку; Качулка вдарив К-го сокирою в потилицю; свїтили, шукаючи К-го, який їм вирвавсь; пані Ка і панна просили, щоб їм дарували жите, шукаючи грошей в свїтлиці, добули шабель, рубали по стїнах і колоди обрави; з огляду на се, що більше грошей не нашли, а ще більше тому, що п. Ка пізнавши Ст. Качулку, назвала єго по імені, Качулка вискочив вікном на двір і кликнув на Івана і Василя Хромінців, що лишились в свїтлиці: «Постинайте та позабивайте обі, щоби не остались при житю», «którzy tyrańsko szablami zrabali y na śmierć rozabijali». З добичі взяли 20 таларів битих і 5 тинфами вроцлавскими⁵⁾. П-ї Ка казала, що гроші розпозичені жидам на скупленє волів до Вроцлава. До Івановець вертали иншою дорогою

і це не доходячи до села, хотїли в лісі дїлвитиє добичею, але надумались, щоби «od Was. Bednarczuka i Ant. Kosmackiego nie byli potajemnie z dobyczy infestowani». Досвїта прийшли до Івановець до Ант. Космацкого⁶⁾. Більше ніхто инший з сего не дістав нічого, ніхто о тім не знав, нікого більше з ними не було і не змовлялись більше на нікого. Стефан Хромінець о тім не знав, тоді дома не був, але на панщині в Делятині через дві недїлі, як они ходили на розбій; шаблю Іван Хромінець, як рознеслась вїсть о забійстві К-их, закопав, утікаючи, потаємно в огороді Стефана в горосі: Отець Стефана, також утікаючи, ознаймив синовій Стефанісі, що Іван щось в їх горосі закопав, «którą do Pniuwia wzięto»⁷⁾. Гроші з добичі на хлїб «wyexpensował», де інші подїли, не знає⁸⁾.

Четвертий «illaboriosus», Василь Боднарчук:

«Родом з Івановець, дїбр Цетнера, обозного коронного. Родивсь в Раківчику, в Іванівцях зріс і оженивсь, літ має 34. Провадив значне господарство. Стефан Калиняк, возний, сам з власної волі від трех літ ходив до Івановець і Товмачика і намовляв на К-го, говорячи, що вже той пан К-ий більше як рік хорує і нема нікого, дїд сам з бабою, а грошей має 40.000 готових. Возний з Качулкою і Дудчаком, товмацькими підданими, параджувавсь над забійством та зрабованєм К-го і єго намовляв і до сего «aniłowal». Ходив, намовляв і збирав компанію, в Товмачику Дудчака і Качулку намовив,

ладом, а тим способом дано правительству спомогу до поправи кредиту і також до продовження робіт над альпейскими зелізницями.

Одначе під кінець сесії прийняв на себе міністер-президент вельми трудні і далеко сяглі задачі, передовсім довести до національного порозуміння між Чехами а Німцями, щоби тим способом поладити довголітню боротьбу в краях чеської корони, котра утрудняє і спиняє успішну роботу в державній раді, а крім того зобов'язався перевести удержавлене залізницю і обезпечити австрійські інтереси на случай розвязки угорського переселення.

Правительство було приневолене для усунення перепон, для приєднання великих парламентарних сторонниць робити важні приречення. Тим способом осягнуло правительство дотеперішній корисний вислід, а осіння сесія покаже, о скільки ті успіхи будуть тривкі.

Д О П И С ь.

(Самбір і Самбірщина).
(Кінець).

Коло піднесення просвіти зі сторони Русинів заходить ся товариство «Просвіти» а оден відомок приналежить до тов. Качковського, котре свому покійному меценатови в пам'ять закупило стару кам'яницю в ринку самбірськім.

Товариство Качковського старанем деяких своїх подвижників заснувало в найновіших часах дві читальні, та заснує околицю своїми «ізданнями», товариство же Просвіти розвинуло живішу діяльність в повіті через заснування читальні, але поки що не слідні успіхи — боже поле свіжо закуплене, але що на ній виросте се вкаже будучність.

Доки місцеві чинники не приложать рук до розвою читальні, доки не вироблять ся свідоміші одиниці між селянами, доси вплив з філії може будити, торкаючи від часу до часу заряди читальні, аби не заснітились, але живішого життя викликати не в силі. Годіж-бо і чого иншого жадати, штучний вицвіт може заблещити на часочок, та опадє, а лишень систематична, витривала праця приносить правдивий хосен.

Побіч освіти мусимо звернути увагу і на свідомість національну. Як у Поляків буджеве свідомости национальної, вицільоване патризму входить в пересаду а подекуди в буджеве легковаження і погорди до другої нації, так у Русинів в тім напрямі, особливо в Самбірщині ніч ся не робить.

З вїтком читальні в Ваневичах, де обходжено вечерницю Тарасові і уладжовано представлення, а в двох других бодаї відбувались лекції, панував в цілїм повіті застій, мертвова. Не є ми за фазерверковими промовами, але мусимо заявити, що не належить нам забувати на просвічування національне, на будженє пошани для наших дорогих памяток історичних, учене пошанованя наших геніїв, розвиванє пошани для своєї мови, для свого народу. Свідомість національна учить шанувати і цінити своє, але не помітує і не легковажить чужого.

З других товариств заслуговував би на увагу «Сокил», завязаний несповна тому рік. Товариство се згуртувало в Самборі переважно молодих людей ріжних напрямів, удержує науку гімнастики, старало ся взяти провід в забавах, однак наткнуло в тім напрямі на заважені права других товариств та на малу скількість інтелігенції, на котру бажало ся оперти. Впливу сего товариства на закладанє гнізд в повіті, на уряджуванє курсу пожежництва поки що очікуємо.

До Товариства педагогічного, котре гуртує переважно учителів належить стосунково мало св'ященників і св'ітської міської інтелігенції, хотїй справи шкільні повинні би всіх цікавити. Порухувані навіть ф'хові справи придатись можуть кождому з огляду на діти, а число може надати сили і заохоти. Раз мусимо зрозуміти вагу сего товариства, вагу народної школи, котру доси найбільше се товариство заступає, а з більшим нашим занятєм ся шкільництвом народним, поступить і просвіта.

Товариство «Шкільна Поміч» і бурса імени Володимира стоїть рівнож одиницями, а спмагають єго переважно місцеві сили, з замісцевих же падають лишень датки від кількох одиниць. Чому оно так є, годі порозуміти. Товариство, що завопадливостю одиниць закупило реальність, побудувало дім і удержує 50 учеників, повинно чей знайти більшу підмогу в повіті.

Розпитуємось, що маємо замало учеників по школах, а якжеж рівнодушні ми на підпомаганє їх. Нам би з огляду, що на цілий повіт одинока школа більше класова, потреба в Самборі бурси на 100 учеників, а ту матеріяльні средства не дозволяють.

Думаємо, що причина лежить в тім, що замало звертано уваги на се товариство, тож є надія, що як оно доси солідним веденєм зискало признанє місцевої інтелігенції і свідоміших в повіті, зможе переломити і дальшу закамейність.

Згадати мусимо про другу бурсу ремісничу ім. Качковського, введєну від попереднього року в житє. Товариство се прибирало наперед значні фонди, закупило кам'яницю і удержує кількох учеників на науці у місцевих ремісників.

Позостає ще одно товариство «Бесіда», що має гуртувати і бавити членів.

Трудно є здефініювати цілє сего товариства, тож заступити хіба описом. Всі «Бесіди» в краю подібнісенькі, з сею ріжницею, що в одних єднаєсь і приєднуєсь людей, а в других розєднуєсь, в одних є житє, в других мертвечина аж пахне з далека. Самбірська «Бесіда» має рівнож свої спеціальности пр. на показ двох членів з повіту. Коли в попередних літах работа була музикам і підковам і бодаї настільки кипіло житє, що соколики рукавами а панни хусточками стирали крапильстий піт з чола, то сей рік вдавсь під кепську планету, боже панни нудять ся, а паничі місто холодатись, розгрівають ся горячим чаєм.

Як бачимо організації Русинів (80% населєня повіту) суть супроти організації Жидів і Поляків дуже мізерненькі. Брак ширшого погляду, недостача лучности а радше розбитє на кождім кроці, необняте потреб всіх верств населєня — ось ціха.

Побіч тих трьох організацій, які ярко впадають в очи на перший вже погляд, а прориви між ними задля короткозорости і деструктивної псевдонатриотичної роботи ширшають і ростуть, о чім розкажемо иншам разом,—виступають ще організації иншого рода.

Вісти з Росії.

Револуційний рух заливає цілий безмірний простор російської держави безчисленними рукавами та озерами, наче при справдешнім потопі. Те не прірва одного озера, як се стало ся стоїлкадєсять літ тому в Парижі підчас францускої револуції, яка обняла одно місто і покінчила ся в однім місяці. Від самого початку япансько-російської війни, отже вже від півтора року бурить єя і шумить в Росії револуційний елемент і обняв єї тепер від Петербурга до Одесї, від Тифліса до Лоди на сотки тисячий кілометрів і мільони людей. Під напором сеї повени тріщать і валять ся всі дотеперішні вязи та забори автократичного правительства. Армія і маринарка здеорганізовані до крайности, поліція стає безсильною, а навіть бюрократія стає сама по стороні свободолобного руху та домагає ся зміни правительства в конституційнім напрямі. Тільки в коріанно-російських губервіях віє ще реакцією і звідтам шлють петиції до царя з прошенєм, щоби удержав упривілеованє становиско російского народа з державі, щоби задержав форму самодержавя та під жадним услівєм, щоби не заключав мира, який тільки сором може привести на Росію. Однак' ні одно з тих бажань не буде могло устояти ся супротив сили історичних фактів. Виравді револуцій-

зате Качулка Хромінців з Микуличина (Василь, Івана і Петраша) намовив, яких возьний заохотив значною добичею. Возьний був провідником до рабунку».

Про те, як збирались до нападу на двір в Цуцїлові, зізнає Боднарчук подібно як попередні. Малі відміни в єго зізнанях подаю.

«Хромінці прийшли до Івановець вночі — досвіта; єго всі прочі, зібрані у Космацького, вабили з собою на рабунок, потім лишили єго і Космацького, а самі пять пішли до Цуцїлова і там доконали своєго. Більше не знає, бо там не находивсь. «Не був я там і не знаю, що там діялось».

Боднарчукові зізнаня що до забраної добичі повинні бути найвірнійші, бо як знаємо, він ділив її поміж своїх товаришів. Довідуємось, що пістолети оба взяв Василь Хромінець (Петраш Хр. зізнав, що один пістолет взяв Боднарчук), а крім сего червону єдвабну хустку і срібні тасьми від ладівниці, про які попередні вє згадували⁹⁾.

Пятий опришок «illaboriosus» Антін Космацький так зізнав:

«Родивсь в Космачі, в добрах князя Яблоновского, новгородского воеводи. Там виховавсь, а оженивсь в Іванівцях, добрах Цетнера, обозного коронного. Має 30 років. Доси нічим злим не бавивсь¹⁰⁾. Хто був провідником на місцє вчинку, не знає; добре знає, як богато було їх і котрі збирались у него в Іванівцях. Василь, Іван і Петраш Хромінці з Микуличина прийшли

до него досвіта і в день сиділи на горі; з вечера в піч прийшли до него Ст. Качулка і Вас. Дудчак і заклакавши Вас. Боднарчука, напились горівки, він і Боднарчук виправили прочих до Цуцїлова на розбій, а самі остались дома¹¹⁾.

З добичі згадує ще, подібно як Боднарчук, про червону, єдвабну хустку та срібні тасьми від ладівниці¹²⁾. По поділі, зізнає Космацький, розійшлись всі домів¹³⁾.

Потягнений до відвічальности батько Василь Дудчак, Іван Дудка старий зізнав лиш те:

«Родивсь в селі Порогах, солотвиньского староства; там виховавсь і оженивсь. В Товмачику мешкає 26 літ, має над 60 років. Бавивсь господарством¹⁴⁾. Хто инших розбійників перестеріг, або переховував, або перехованих бачив і дав знати, що повтікали, як половецено розбійників в Делятині, «того не знаю і не чув о моїм сині, щоби мав ходити на розбій, або щобим яку «потє» від кого повзяв, що мій син в розбою находивсь і о тім не знаю, на що я готов з людьми «сумлінем поправити»¹⁵⁾.

Стефан Хромінець, потягнений до відвічальности, брат трьох згаданих Хромінців, зізнав:

«Родивсь в Микуличині, в добрах Цетнера обозного коронного. Виховавсь на Уграх, оженивсь в Микуличині. Має 20 років; був зразу на службі, потім бавивсь господарством»¹⁶⁾.

¹⁾ На третє питанє відповів, що не знає о нічїм.

²⁾ Подано також «Хоросно».

³⁾ В магістраті зізнав Петраш, що цілий день перебули в половині під Волосовом. Тут, очевидно, якась недокладність в протоколі. Пор. мої уваги при зізнанях Петраша в магістраті.

⁴⁾ Щоб не повторяти одного й того самого, я повторєня пропускаю і подаю лиш те, чого нема в попередних зізнанях.

⁵⁾ Дальше про добичу подає те саме, що Качулка.

⁶⁾ Про поділ добичі як Качулка, з тою ріжницею, що по єго словам один пістолет взяв Боднарчук.

⁷⁾ На 10. питанє відповів, що не знає нічого. Петраш боронить Стефана, подаючи притім єго «alibi».

⁸⁾ 12. питанє «ignorat».

⁹⁾ На 7, 10, 11. і 12. питанє не відповів нічого. Зізнав також, що з ніким більше не змовлялись, нікого більше з ними не було і нікому з тим не звірювались.

¹⁰⁾ 2. питанє: ignorat; 3. о нічїм не знає; 4. не знає.

¹¹⁾ Reliqua ignorat; 6, 7. не знає.

¹²⁾ Reliqua ignorat.

¹³⁾ Reliqua ignorat; 10, 11, 12. ignorat.

¹⁴⁾ 2—11. нічого не знає.

¹⁵⁾ Останні слова подаю дословно, бо кінцеве речєне поданє в oratio gesta, отже тих слів міг ужити сам свідок.

¹⁶⁾ 2—12. нічого не знає.

(Дальше буде).

ний рух не всюди проявляє ся свідомий цілі і способів, які ведуть до повалення правительста і заведення нового порядку, однак всеж таки він підмулює чимраз більше стару будову російського автократизму і хвалить его до неминуемого упадку. В Петербурзі провадив о. Гапон робітників з образами і хоругвами до царя, просити его о конституцію, в Варшаві, Лоди, Ченстохові і інших польських містах соціялісти вивісли отверто червону хоругву революції, в Одесі виступила на першій плян нівелююча оргія черни, бунти маринарки так на Чорнім, як на Балтійськім морю страшні своїм нехтованем всякої військової дисципліни, на Кавказі входять в гру найріжнорідніші, національні, віроісповідні і економічні елементи, а найменше здає ся, соціяльно-політичних, — а все те разом, ціле се вавилонське замішане витворює фермент, в яким безрадно і безпомічно потапає колишня, грізна власть самодержавья.

В Одесі настав зглядний спокій і житє зачинає плисти звичайним руслом. Описи знищення є поражаячі, а вяснення про причини заворушень згідні всі в тім, що викликали їх на свою руку «босаки», яких кільканайцять тисяч працює заєдно в пристани. Дперва пізнійше революціоністи старали ся надати сему рухови якийсь демонстраційний і свідомий цілі напрям, однак з невеликим успіхом. Тим неменше розрухи обхоплюють чимраз ширші круги в краях над Чорним морем. В володимирській і тифліській губернії революційний рух вже вибухнув. В Тифлісі кинено бомбу, страйк обняв ціле місто, в Іванові (володимирска губ.) здемольовано телеграф, залізничий шлях, багато домів і скленів та підкладаво пожогу, в Багермі завмер всякий торговельний рух. В Ковні жвда демонстрували і били шиби.

З Петербурга доносять до Hamburger Zig, а незалежно від того і до Köln. Zig, що цар наміряє поїхати з кінцем липня до Москви в товаристві генерала Трепова, щоби взяти участь в торжественнім оголошеню закона про скликанне державної думи. Що до того закона, доносить «Нов. Время», що він опирає ся на проєкті міністра Булігіна (ще не цілком викінчений) а «Бірж. Відомости» подають ось які подробиці сего проєкту: Народна дума буде мати устрій, зближений до пруского ландтагу, з сею ріжницею, що єї голос буде чисто дорадчий. Виборче право буде служило всім горожанам, числячим щонайменше 25 літ віку, без ріжниць віроісповідана, коли тільки будуть посідати мастковий census або відповідне своїм доходам мешканє. В сей спосіб виборцями, а zarazом послами можуть бути ті, що оплачують податок від мешканє першої до восьмої категорії влучно, з надто всі викупуваючі свідомства на право промислу і торговлі. Вибови послів будуть доконувати ся при помочи жеребів(?). В разі рівного числа голосів наступать льосованє. Проста більшість голосів буде рішати. В разі браку доконечно потрібного числа послів, будуть переводити ся доповняючі вибори. Система виборів так устроєна, що кождих 80 виборців вибере з поміж себе і зпоміж осіб, управнених до того одного посла. Ся система остає без зміни рівнож що до селян, які на сільських зборах будуть вибирали членів повітових виборчих зборів, в яких вже возьмуть уділ міщани і поміщани. Військові і урядники поліції не будуть ані виборцями, ані не будуть мали права пасивного вибору. Проєкт по остаточнім зредагованю радою міністрів прийде перед державну думу в такім комплеті, в яким знайде ся в даній порі. До того довідуся «Слово», що проєкт прийде може прямо під санкцію царя, а на всякий спосіб его оголошенє має збути ся безумовно 28. або 29. с. м.

Справа мира поступає наперед о стілько, що повновласники обох держав вже вибрали ся в дорогу до Вашингтону. Berl. Tageblatt доносить з Петербурга, що вигляди мира змогли ся знатно, бо жаданя Япанців не є такі, щоби не надавали ся до прийнятя. Тільки що до відшкодованя жадають за багато, але і в тім напрямі може наступити порозумінє. — Однак скромність Япанії може бути тільки тимчасова, бо рівночасно она розвиває на поли битви оживлену діяльність, щоби до кінця липня сягнути як найбільший престиж. Занятьє Сахаліну Япанцями, яке збуло ся перед кількома днями, заважить тут

чимало, бо Япанці, які доселі обертали ся на корейській та хінській території, вступили тут на російську. Рапорти Леневица звучать дуже малодушно, і подають свідомство, що не тільки Япанці прятісняють Росіян, але і серед їх армії вкоренила ся цілковита деморалізація. Нема сумніву, що їм повновласники стануть в Вошингтоні, Япанці займуть Кірин і стануть аж під Харбіном, а може і начнуть облягати Владивосток.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні півроку просямо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Косми і Даміяна; римо-кат.: Бонавентури. — В суботу: руско-кат.: Пол. Ризи Пр. Богородиці; римо-кат.: Розісланє Аюост.

— **С.С. Василянки** зі Станиславова надіслали слідуячий звіт з веденя інституту зарік 1904/1905: В сім році збільшилось число інституток до 24, що завдячуємо опіці їх Преосвященства Григорія Хомішина. Учениці учащали до школи вид. 9-класової ім. кор. Ядвиги і до семінарії приватної, яка одержала в році 1904 право публічності. Сім учениць отримало свідомство з поступом відзначуючим, а 16 з добрим. В дома побирали інститутки науку: гри на фортеп'яні за доплатою 1 К місячно, а співу, робіт ручних, конверзації і корепетиції в німецькім язичі без платно. Крім настоятельки і пані Лукасевич (з роду Німки) опікувалась тягом дїтьми Сестра Префекта, кваліфікована учителька. Курс танців відбув ся в сали інститута в місяцях вересня і жовтня з повним вдоволенем інтересованих. Цілий рік держались учениці, слава Богу, здорово, користаючи з вигідного уміщення, доброго харчу і з свіжого воздуха великого інститутського города. В червні відбули діти за дозволенем і благословенем нашого Владика прогулку з застостательством в гори Дорі і Яремча. В сій прогульці зволили взяти участь Всвітл. о. мїтрат Фацієвич, крилошанин-парох о. Іван Редкевич, крилошанин-канцлер о. Франц Щенкович, катехит др. Григорій Литвинович і о. Михайло Бурчикий. — Всі інститутки були вдоволені з дїлорочного проводу, котре okazали особливо при кінці шкільного року, коли урядивши вечерок, дякували і з жалем працювали всіх своїх Добродїїв, особливо Преосвященого дра Григорія Хомішина, котрий своєю приєтною причиною ся до возвєличеня і уривменєна не одной хвилі в році. Заряд чувсь обовязаним і від себе зложити на сім місяці сердечну подяку їх Преосвященству др. Григорію Хомішину за ласкаву і ширю печаливу опіку. Дякуємо і Свїтлій Капітулі за труди около розширеня і улішєнєна дому, також дякуємо ту всім Добродїям, котрі ревню і безінтересовно працювали і занимались інститутком сего року. — Місячна оплата за удержанє одной учениці в інституті вносила 40 К. Переважно були з одного дому по дві сестри за оплатою 60 К. Се указало ся при теперішній дорожні за мало, тож відносимо ціну платні за дві сестри до 72 К. Два місяця були безплатні, котрі заняли дві здібні семінаристкы з обовязком помаганя інституткам в науці. На слідуячий рік приймєсь до інституту більше число учениць. Одно безплатне місце є вже більше для здібної семінаристкы. Зголошеня приймась ся устно або письменно до 20. серпня ср. — *Заряд С.С. Василянк* в Станиславові, ул. Заболотівска ч. 13.

— **З Калуша.** Дня 16. с. м. устроюють рускі товариства прогулку на Височанку. Початок о 3. год.

— **З Долини.** Заг. збори «Жіночої Громади» будуть в комнатах «Просвіти» дня 14. с. м. о 2. год.

— **На курс управи тютюну,** який відбуде ся в Тереховлі від 17. до 29. с. м. покликала кр. рада шкільна отсих учителів: Вол. Крижановського з Білеча зол., Йос. Ганиша з Борщева, Йос. Берната з Худівцець, Л. Домбровського з Михайлівки, Як. Скавинського з Вільхівця, Йос. Турчанського з Медведовець, Йос. Фенца зі Шманьковець, Евст. Дорожницького з Серафинець, Юл. Садовського з Целієва, Олекс. Дем'янчука з Острівця, Вас. Тисяка з Балинець, Ом. Корнубутка з Кобак, Йос. Ременюка з Дрищева, В. Любковського з Видинова, Бр. Сєзковського з Волчкова, Йос. Добрянського з Заврості, Андр. Махальського в Брикулі новій і Мих. Маєвського з Жежави.

— **На I курс науки кошикарства** в Червоній Воли коло Ярославля в часі від 17. с. м. до 30. липня покликала кр. рада шк. отсих учителів:

Ф. Купку з Устя зел., Ів. Костельного з Білої чорт., Ів. Шведика зі Світлиці, Мих. Савицького зі Студїнки, Л. Дуначя з Милатина ст., В. Німця з Матїйвець, Б. Дайзенберга зі Страшенціна, Мих. Скорупського з Тереховлі та Кар. Яриму і Ів. Білого окінч. абітурієнтів семінарії.

— **Вінчає** п. Миколи Миндюка, окінч. богослова, з пною Теофілею Павлуевичівною відбуде ся 18. липня в парох. церкві в Довзі войнилівській. Стация заліз. Калущ, телегр. Войнилів.

Вінчає Романа Березинського, окінч. богослова, з пною Осипою Глинянською відбуде ся 16. с. м. в Лютовисках.

— **До Селянської Бурси в Станиславові** буде прийнятих на рік 1905/1906 — учеників шкіль народних і середних — передовсім низшої реальної і гімназії. Звичайна оплата вносить місячно 4 К на помешканє і віктуали після спису, який кождий питомець перед прийнятем одержить, або 16 К грїшми. При вступі складає кождий з гори на рік: 4 К на інвентар і 2 К на пранє. Зголошувати ся при залученю декларації що до точної оплати до 15. серпня на руки о. Клима Кульчицького, Підвечари, п. Тисьмениця. Устно можна порозуміти ся 13. 14. і 15. липня в льокалі Бурси (Горговиця).

— **Пригадуємо** всім інтересованим родичам, що вписи до першої класи ц. к. академічної гімназії у Львові відбувають ся днів 13. і 14. липня, а 15. відбуде ся вступний іспит.

— **Дрібні вісти.** У Відні відбула ся судова розправа о шпіонажу; засуджено 6. підполковника авдитора Гекайла на 12 літ в'язниці, майора Венцковського на 8 а капітана Ахта на 6 літ в'язниці. — Львівський дневник Dziś, орган жидівський, перестав виходити. — Страйк львівських удільельних робітників, з виїмком комїварів, які повернули до праці, треває ще доси. Страйкарі відбувають що дня збори на повиставній площі, а потім повертають до міста звїрнями та по вислуханю промови котрого з соціялістичних провідників під памятник Мідкевича, розходять ся спокійно. — Директором гімназії в Ярославі став іменований проф. Ігнатій Рихлік, 6. посол до державної ради.

Всячина.

— **З куликівського суду.** До суду в Куликові приїхав оноді з Відня на люстрацію інспектор др. Грабшайд і, як доносить одна з газет, дізнав на самім порозі, «вчлївого» прийнятя. Не знаючи, де є бюро начальника суду, др. Грабшайд поспитав о се переходячого коритарем судию Т. Запитаний відрізав: «Возьний покаже бюро» і пішов дальше. Віденський гість-люстратор пошуквав вознього і трафив до бюро начальника, де покликано також «чємного» судию на конференцію.

— **Африканський водопад Вікторія,** є два рази так високий і широкий, як водопад Ніагари. Ширина его сягає одной милі а рівнонадлість має 428 стіп. Близько сего водопада небажано мають побудувати міст, котрий своєю величиною перейде всі найбільші мости. Тим мостом буде пореходити залізниця, яка буде лучити Кейн Тан з Каїром, отже буде перетинати цілу Африку.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

На переломі житя.

(Відповідь Молодого доктора).

(Конець).

Вже я хотїв був скінчити на попереднім, без згляду на те, чи удало ся мені успішно оборонити мого академіка за его матримоніальний аване, чи ні. Знаю, що се нелегка і невдячна річ боронити справи супротив прокураторів, які прибирають ся в тогу ідеалізму та високопарними фразами старають ся прибити обвиненого та его оборонців. Однак п.-р.-к. виступив знов в «Руслані» з замїтками, які спонукують мене до дальших рефлексій.

Чи можна вважати заручини як жерело удержаня для академіків? — як се хоче вмовити в мене п.-р.-к. і его алїанти? Алеж борони Боже! я сего ніколи не сказав, а як тим панам здавало ся, що те могло виходити з моїх слів, то я застерігаю ся, відкликую, відпекую ся — що тільки хочете... ради святаго спокою. Я тільки твердив і тверджу, що нема чого обурювати ся, ані гікати, як котрий заручить ся, бо се може діяти ся з найліпшими намірами і з найліпшими наслідками. І овшїм повинні наші академіки як найскорше заручити ся; бо то вплинуло би корисно на їх світогляд та на їх працю. А як се дійде до успіху, чи через аване, чи через добрі люди, через родину, чи без ні-

кого, на бали, чи ввикладовій салі — до того не істотних посерів, як се вчинив «Старий се- хіба вже нам засі!

Можь противники втягнули силоміць зару- чини до «способів заробкованя студентів», а п.-р.-к. висловлює погляд, що натомість повинна суспільність покликати в житє хотьби 20 нових спомагаючих товариств, аби охоронити студен- тів від нужди та не дати до неї приступу таким деморалізаторам, за якого зволіли мене окли- кати мої шановні суперники. Але не подумав над тим п.-р.-к., що дальше розділене „сецесий- ного фонду“, чи субсидії „запомогового фонду“, чи діяльність інших покрівних інституцій є та- кою самою жебраниною, як відеалізована «Селюхом» імперія. Сеж совсім не «праця сту- дентів».

Вже краще запроектувати би п. академи- м виїзд на зарібки до Прус на час ваканцій. Т. можна заробити навіть дві марки на день. А припустивши, що інтелігентний чоловік може за одну марку денно наситити своє тіло і духа, разом з вічлігом і здертим обувем і шматем — то за місяць заощадив би аж трийцять марок, що за два місяці ферий винесло би коло сорок зр! Відчисливши кошти подорожи там і назад і деякі доковечні видатки, можна напевно чи- слити, що п. академик привіз би до Львова на початок курсу 30 зр а. в. Тільки що не знав би потім, що зробити з тими гріними: чи дати на впис і умерти з голоду, чи не вписувати ся на університет і вегетувати аж цілий місяць в городі Льва!

А може би краще до мулярки? Ось „Дні- стер“ ставляє величаву будівлю. Нуте, молодці, за приміром перемиского знакового «Старого селюха», ставайте до роботи! Виравді до кельні вас не допустять, бо хтож відважив би ся мешкати в такому будинку, що его мурували би «люди з університетским образованием», але все таки пісок та цегли могли би носити і такі о- сібники. Платять 1 кор. денно, або акордово. Чи багато з того можна відложити — порахуй- те. Може би лише по американськи в будучій «Рускій гостинниці» станути за кельнерів та портнерів?

Але вимовте собі також американські «трінкгельди», бодай не мевше 20 сот. для кельнера — а 1 кор. для портнера, бо інакше, так само не оплатять ся вам ваші недоспані ночі. Але чи тоді захочуть наші патріоти зай- здити до такого академічного готелю.

Чиж се не абсурд? Чиж се не забиванє баків молодим людям з тою американською працею» серед наших відносин? Чи се не ві- дриванє від книжки, яка є певно тяжша від кожної иншої роботи, відриванє в часі, коли нам так потрібно інтелігенції на всіх можли- вих становисках. Вас обурює, панове, мій мате- риялізм і ви називаєте его деморалізацією а мене обурює ваш безкритицизм і я називаю се — блягою.

Однак думаю, що мимо такого ріжного становиска ає зла воля по обох сторонах в виключена. Бо о що властиво тут розходить ся? Хто в примусовім положеню потонєня зачинає пацакати руками-ногами і навчить ся плавати, того вправді можна ставити за примір незви- чайної енергії та сили, однак не можна з того приводу радити другим: скачи у глибоку воду і пацакай руками-ногами. Котрий з академиків найде ся в примусовім положеню, крім своїх студий, заробляти на своє житє нерентовною працею, або невідповідною его образованю і со- ціальному становиску, і подужає тій подвійній роботі — того можна подивляти, симпатизувати з ним, але заравом треба і жалувати, що най- шов ся в такому прикрім положеню. Завданєм академічних часів не є прецінь чорна робота, а свободний час до як найширших, всесторонних студий та придбаня засобу відомостей часто на- ціле дальше житє. Так само і того, хто аж до матримоніяльного анонеу прибігає, бажаючі по- кінчити як найскорше студії, можна жалувати що музеїв рішити ся на неевну дорогу анонімо- вого вибору своєї судженої, однак треба ему щиро пожелати, коли остаточно справа вийшла щасливо і він, здобувши становиско, запевнив судьбу і щастє своїй товаришці житя. Отже ці- ла квестія сходить на те, щоби не судити після

«Старий се- хіба вже нам засі!» супротив анонеувавшого ся академика, а в справах, дотичахих особистих обставин якоїсь людини, розібрати докладно ті обставини. Се я хотів утвердити і нічо більше.

Телеграми

з дня 13. липня.

Ішль. Президент кабінету бар. Гавч приїхав ту вчєра разом з президиальним шефом д-ром Літгардом. Нині перед полуднем був бар. Гавч у цісаря на довшій аудієнції.

Штокгольм. Окрема комісія обох палат за- кінчила свої наради і приступить до остаточного рішеня в справі розлуки Норвегії від Швеції. Тимчасом конферують між собою ріжні сторон- ництва, а обі палата ведуть пересправи.

Париж. Повновласники, вибрані до заклю- чєня торгового договору межі Роснею а Фран- цією, виїхали до Петербурга.

Москва. Підчас вторкового принятя петєв- тів у президента міста Шувалова, один з прося- чих стрілав тричі з револьвера до Шувало- ра і убив его. Убийника арештовано.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортепьян.

— Ціна 2 К; голося на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тевор. — Ціна 1 К. Набути можт у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коло- мню 1/5—30/5 вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятин, Заліщик
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освенціма
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:40	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзці, Сокала, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятин
10:35	з Ршєва, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керез- мезе
11:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятин, Копичинець, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Ршєва, Любачева, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц-	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	5:58	до Яворова
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грима- лова, Гусятин, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/5—30/5)
3:45	з Стрия, Тухалі (1/5—30/5), Скольного (1/5—30/5)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзці, Любачева	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освенціма	8:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	10:05	до Перемішля (1/5—30/5 вкл.), Хирова, Івонича,
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сан на, Ясла	11:05	до Підволочиск
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичи- нець, Заліщик, Скали, Іваня пустога, Гусятин	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/5—30/5), Калуша
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець „Підзамче“	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Іваня пустога, Скали, Гусятин, Грималова	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Іваня п., Скали, Гусятин	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.

з Янола 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).

зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).

Відходять з головного двірця:

до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 попол. (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол. 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)

до Рави рускої 11:15 в ночи кожної неділі.

до Янола 8:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни.

до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята)

до Любіня вкл. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в нед. і свят.)

ЗАМІТКА: Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 ми. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білєти їзди як і всілякі інші білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в мі- стовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавемана ч. 9.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує задатки на рахунок біжучий, приймає до пере- хованя паперів партисні і дав на них авантаж.

Крім того можна також подібно як в інституті... т. ав.

Депозити вількові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річ- но, депозитар дістає в сталевій касі ваншпрійєт сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідливіш зарядженя.

Принєси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Житки **CORIJ** можна набувати в „Со- кільськім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю